

DÜŞÜNDÜREN ADAM: AKİF EMRE

Erol Erdoğan

24 May 2017

<https://gazetebirlik.com/yazarlar/dusunduren-adam-akif-emre/>

Akif Emre ağabeyin, ülkemizdeki birkaç kuşağın zihninin şekillenmesinde etkisi olduğunu düşünüyorum. Siyasette aktif olduğum 1999-2011 yılları arasında, Akif Emre ağabeyle, siyasi-fikri konuların istişare edildiği ortamlarda bir arada bulundum, onu defalarca dinledim. Ekranı çok sevmez, derinden yol alırdı. Fikrini temellendirmeyi ve ikna edici bir örgü içinde sunmaya gayret ederdi. İnsanın iddiasını, fikrini ve tezini temellendirmesi ikna edicilik ve tutarlılık bakımından önemlidir. Bunun için tarif, felsefe, ilahiyat gibi birden fazla alana hâkim olmak gerekir. Akif Emre ağabey, o zengin birikime sahipti. Onun için yazı ve sohbetleri düşündürür ve ufuk açardı. İyi bir eleştirmen hatta zaman zaman muhalifti. Samimi dili, zengin birikimi ve muhakeme ettirici tarzı ile ortaya koyduğu eleştirileri muhatabını etkilerdi.

Akif Emre ağabeyle, 2016 yılının son aylarında bu defa sivil bir ortamda sohbet edebilme imkânımız oldu. O sohbetimiz TOHUM Dergisinin Güz 2016-156. sayısında yer aldı. Kendisiyle Üsküdar'da buluşmuştuk. Demet Tezcan Hanım ve Veysel Başar Bey ile birlikte kendisine yönelttiğimiz her soruyu sakince dinlemiş, nakış örür gibi cevaplandırmıştı.

Mesela “Batı tecrübesinin kendi sürecinde demokrasi kavramını ortaya çıkarmış olmasını Batı'nın birlikte yaşam arayışı olarak mı görmeliyiz?” sorumuza verdiği cevap şöyleydi.

“Batı'nın bazı şeylere aşırı vurgu yapması geçmişindeki günahlarından dolayıdır. Feminizm niye Batı'da çıkıyor? Her yerde kadınla ilgili sorunlar var ama kadın varoluşsal olarak Batı Avrupa'da olduğu kadar hiçbir zaman, hiçbir yerde aşağılanmamıştır. Kadının, Batı'da insan bile sayılmadığı dönemler var.”

Konu daha fazla netliğe kavuşsun diye “İslam'daki bir arada yaşama kültürü ile Batı'nın demokrasi ve çoğulculuk anlayışının kesiştiği yer var mı?” diyerek soruyu bir başka açıdan sordüğümüz da, naifliğini bozmadan duruşunu keskinleştirerek şöyle cevap vermişti.

“Aynı şeyler değil. Modelleme yapacak olursak, Batı medeniyeti ile İslam medeniyetini ayıran temel farklardan biri şu; Batı medeniyeti dikey olarak sınıfsal bir topluluktur, ekonomik bir ayrışmaya dayalı sınıflı toplum. İslam toplumu ise yatay olarak ayrışır. Dinler, mezhepler, kültürler yan yana yaşar ama herkesin belli bir sınırı var. Her İslam toplumunda olduğu gibi Osmanlı toplumunda da birinci öncelik Müslümanlıktı. Hâkim olan Müslümanlıktı. Değer yargıları, kamusal alana rengini veren, kamusal alanda söz yetkisine sahip olan İslam'dı. Yatay olarak farklı kültür alanları yan yana bulunabiliyordu. Osmanlı millet sistemi, bir yanda farklı dinleri kendi içinde özgür bırakırken diğer tarafta kamusalı belirleyen ana rengini veren

değerler sistemi olarak kendi dünya görüşünü tartışmaya açmıyordu. En azından klasik Osmanlı düzeni böyle idi...”

Akif Emre ağabey dün (23 Mayıs 2017) vefat etti. Ani oldu ölümü. İlk anda çoğumuz inanamak istemedik. O artık aramızda değil. Allah rahmet eylesin. Geride kitaplar, belgeseller, yazılar ile güzel hatıralar ve iyi şahitlikler bıraktı. Rabbim, inşallah, sonsuz rahmetiyle ona muamele eder.